

Handläggare
Johanna Barane
Telefon: 08-508 15 029**Till**
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2015-04-16

Svar på remiss om SOU 2015:7 Krav på privata aktörer i välfärden

Svar på remiss om från kommunstyrelsen dnr 110-398/15

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Detta tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Margareta Östrand
Stadsdelsdirektör

Maria Laxvik
Administrativ chef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat utredningen *Krav på privata aktörer i välfärden* (SOU 2015:7) på remiss till Skarpnäcks stadsdelsnämnd. Utredningen föreslår vissa ökade krav på privata utförare inom vård, skola och omsorg. Förslagen innebär bland annat att hemtjänstutförare ska behöva tillstånd från IVO, samt att vissa regelverk anpassas för att öka samstämmigheten oavsett regi- och upphandlingsform. Syftet är att öka kvaliteten och långsiktigheten för brukarna.

Förvaltningen är positiv till utredningens förslag.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat utredningen *Krav på privata aktörer i välfärden* (SOU 2015:7) på remiss till Skarpnäcks, Spånga- Tenstas och Södermalms stadsdelsnämnder tillsammans med utbildningsnämnden, äldre- och socialnämnden. Remisstiden sträcker sig till 4 maj.

Ärendet

Utredningen visar att andelen välfärdstjänster inom vård, skola och omsorg som utförs av privata aktörer har ökat kraftigt under senare år, även om den största andelen fortfarande utförs av kommuner och landsting. Antalet privata välfärdsaktörer ökar.

Inträdeskraven för att få etablera sig inom sektorn är förhållandevis låga. Det ställs få krav på kompetens och tidigare erfarenhet, och kapitalbehoven är relativt små inom flera verksamhetsområden. Regleringen skiljer sig också åt och det ställs olika krav för att få etablera sig och verka inom de olika områdena.

Utredningens syfte har varit att ta ställning till vilka möjliga krav som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn, så att brukarna kan få tillgång till verksamheter med kvalitet och långsiktighet.

Utredningens förslag

Utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten

Vid en upphandling finns det inte möjlighet att ställa samma krav på ägare och ledning samt på förutsättningar för långsiktighet som vid en tillståndsprövning. Därför föreslår utredningen att det ska krävas tillstånd från IVO (Inspektionen för vård och omsorg) för att utförare ska få bedriva hemtjänstverksamhet.

För vissa verksamheter (till exempel vissa särskilda boendeformer och hem för heldygnsvård) krävs idag tillstånd för privata utförare, medan tillstånd inte behövs om verksamheten drivs på entreprenad efter upphandling av kommunen. Utredningen föreslår att tillståndsplikt ska gälla för sådan verksamhet oavsett upphandlingsform.

Krav på insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet

Utredningen föreslår att det vid Statens skolinspektions, kommunernas och IVO:s prövning ska ställas krav på *insikt, erfarenhet och lämplighet* för att beviljas godkännande eller tillstånd att bedriva verksamhet enligt skollagen och SoL.

Utredningen föreslår att samma krav ska ställas i den tillståndsprövning som IVO gör enligt LSS.

Utredningen föreslår att den som ansöker om godkännande eller tillstånd enligt skollagen, SoL eller LSS ska visa att den har *ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet*. Utredningen föreslår att kraven ska gälla fortlöpande, det vill säga även efter det att tillstånd eller godkännande beviljats. Detta innebär att det behöver ingå i respektive myndighets tillsynsansvar att följa upp att tillståndshavare uppfyller kraven.

Avgiftsfinansiering

Utredningen föreslår i betänkandet att ansvariga kommunala och statliga myndigheter ska få ta ut en avgift vid en ansökan om godkännande eller tillstånd.

Konsekvenser av förslagen

Utredningen bedömer att förslagen kommer att generera positiva effekter för brukare och ha betydelse för allmänhetens förtroende för välfärdssektorn. Förslagen kommer att påverka Skolinspektionens, kommunernas och IVO:s arbete och medföra ökade kostnader för dem. Genom att möjliggöra att myndigheter tar ut en avgift för tillståndshanteringen kan de ekonomiska effekterna minskas.

Eftersom kraven för att få etablera sig och verka inom välfärdssektorn höjs påverkas även privata utförare och enskilda huvudmän. Utredningens bedömning är dock att förslagen inte kommer att påverka mångfalden av utförare, utan istället förbättra konkurrensvillkoren inom välfärdssektorn genom att skapa förutsättningar för en konkurrens på mer lika villkor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Förvaltningsgruppen behandlade ärendet 2015-04-09, rådet för funktionshinderfrågor 2015-04-08 och pensionärsrådet 2015-04-09.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till utredningens ambitioner och förslag. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har få vård- och omsorgsverksamheter i egen regi, och är generellt positiv till alla åtgärder som skapar mer likvärdiga förutsättningar oavsett regiform. Förvaltningen tror att förslagen bidrar till bättre förutsägbarhet och ökad kvalitet för brukarna. Förvaltningen tror att de föreslagna tillståndskraven för hemtjänstföretag kan underlätta och öka

tryggheten för brukare som står i färd med att välja hemtjänstutförare.

Förvaltningen bedömer att förslaget eventuellt kan kräva nya arbetssätt och rutiner vid uppföljningar av entreprenader och privata utförare. Redan idag kontrolleras vissa ekonomiska förhållanden vid uppföljningarna, och förvaltningen bedömer inte att förslagen skulle skapa väsentligt merarbete vid uppföljningar.

Bilagor

1. Krav på privata aktörer i välfärden (SOU 2015:7)